

JONGENS VERSUS MEISJES

Moeten we verschillend omgaan met jongens en meisjes?

-J. Geleijnse -

Ontwikkeling

Steeds vaker komt in het nieuws dat jongens zich anders ontwikkelen dan meisjes. Een onderzoek van het CBS (2009) wees uit dat jongens het gemiddeld minder goed doen in het onderwijs vergeleken bij meisjes. De uitval is hoger, de resultaten minder en ze vertonen meer problematisch gedrag. Als één van de oorzaken wordt gewezen op het feit dat wij in het onderwijs weinig met de verschillen tussen jongens en meisjes doen. Ook uit breinonderzoek blijkt dat jongens zich anders (en vaak later) ontwikkelen. Daarnaast verschillen de jongens en meisjes hormonaal van elkaar. Denk hierbij aan impulsiviteit, energieniveau en hechtingsprocessen. Volgens Gurian (2001) moeten we hier iets mee, omdat zij zich anders op elkaar gaan richten.

Onderwijs

Is ons huidige onderwijs zijn er veel talige opdrachten, vergen opdrachten veel concentratie, planning en toewijding en speelt de fijne motoriek een belangrijke rol. Hoe word je dan een goede jongens docent?

Stap 1 is accepteren dat jongens anders zijn dan meisjes. Dit komt door het hormoon testosteron (Maréchal-van Dijken, de Loor, Sanders & Vliegthart, 2012).

Eén van de manieren van leren voor jongens nog meer dan voor meisjes is grenzen opzoeken, vertonen meer impulsief gedrag en leren vaker door trial and error. Professor Tavecchio (2011) voegt hier nog aan toe dat jongens zich later ontwikkelen. Hierdoor zouden jongens eerder bijvoorbeeld naar de Havo dan naar het VWO gaan.

Stap twee is meer bewegingsmomenten of mogelijkheden creëren voor jongens. Zij hebben namelijk meer behoefte aan bewegen dan de meisjes. Dit komt volgens Jolles (2008) doordat bij jongens de spieren en het skelet sneller ontwikkelen, terwijl het brein zich hierop nog niet heeft ingesteld.

Ten derde is het besef dat het reflecteren op eigen gedrag niet vanzelf gaat, een noodzakelijke constatering is. Je zou momenten kunnen inbouwen waarop je een gesprek met een jongen voert, of een duidelijk schrijven. stappenplan kunnen schrijven.

Het feit dat een jongen gezien 'moet' worden speelt ook een grote rol. Besef dat jongens meer bevestiging en begrenzing nodig hebben dan je denkt (Heemskerk, van Eck, Kui-per & Volman, 2012). Een oorzaak hiervan is de mindere doorbloeding (20%) van de hersenen, waardoor ze sneller afhaken. Probeer de persoon achter het gedrag te ontdekken met zijn specifieke kwaliteiten en behoeftes.

Groepsdynamica en erkenning.

Volgens Schulz (1975) spelen drie thematieken een rol bij erkenning:

1. **Inclusie**
2. **Controle**
3. **Affectie.**

Bij *inclusie* gaat het om het gevoel erbij te horen. Het start met gezien worden. Bij jongens is het nog belangrijker om ze positief te benaderen.

Bij *controle* gaat het om invloed uit kunnen oefenen, om greep op de zaak te krijgen. Hiervoor is het noodzakelijk structuur te bieden en duidelijk te zijn als leerkracht. Het lastige is dat jongens ook graag onderzoekend bezig zijn en ze hiervoor ruimte willen krijgen.

Bij *affectie* gaat het om waardering voor de persoon zelf. Hierbij is het volgens Maréchal van Dijken e.a. (2012) belangrijk dat de jongens weer met een schone lei kunnen starten en dat ze actief met gevarieerde werkvormen aan de slag kunnen gaan.

Zo worden er een aantal pijlers geformuleerd voor succesvolle docenten (Marechal-van Dijken, e.a., 2012; Jolles, 2009:

1. Structuur en duidelijkheid bieden.
2. Positief benaderen.
3. Visualiseren van de lesstof.
4. Variatie in de les.
5. Actief aan het werk zetten en houden.
6. Reflectie uitlokken.
7. Humor inzetten.
8. Jongensachtig zijn als leerkracht (ontdekking zucht, leiders mentaliteit, assertief)

Cleveland (2008) heeft onderzocht hoe de communicatie beter kan verlopen om het leren te bevorderen. Hieronder de stappen:

Stap 1 Verander de situatie
Stap 2 Leg het belang uit
Stap 3 Wees kristalhelder
Stap 4 Gebruik verschillende zintuigen
Stap 5 Controleer of het begrepen is.
Stap 6 Geef de duur aan.
Stap 7 Koppel mondelinge opdracht en instructies aan hoorbare start- en stopsignalen.
Stap 8 Zorg voor ondersteuning
Stap 9 Waarschuw op een eerlijke manier
Stap 10 Erken inspanningen

Maar lokt dit niet uit tot stereotypering en verder vergroten van verschillen tussen jongens en meisjes? Volgens Lietaert, de Fraine, Buyse, Laevers en Verschuren (2013) moeten we hier ons bewust van zijn.

Tip: wees je bewust van je gedrag, behandel je de jongens anders dan de meisjes? En let op je taalgebruik

Literatuur: Cleveland, K. (2008). Lesgeven aan jongens die het moeilijk hebben op school. Vlissingen: Bazalt. Heemskerk, I., Eck, E., van, Kuiper, E. & Volman, M. (2012). Succesvolle onderwijsaanpakken voor jongens in het vo. Amsterdam: Kohnstamm Instituut. Lietaert, S., de Fraine, B., Buyse, E., Laevers, F. en Verschuren, K. (2013). Is typisch ook stereotypisch? Een leerkrachtstijl voor het verhogen van de betrokkenheid van jongens en meisjes. Impuls (43), 4, 195-203. Marechal-van Dijken, J., Loor, O., de, Sanders, M., & Vliegthart, M. (2012). Jongens...aan de slag. Utrecht: APS. Tavecchio, L. (2011). We raken getalenteerde jongens kwijt. School (5), 10-11